

A koronázás.

Budapest, dec. 16.

A királyi pár érkezése.

A koronázó ünnepre, az eddigi rendelkezések szerint 27-én érkezik a királyi pár Budapestre és pedig délután két órakor a nyugati pályaudvaron. A külön udvari vonattal jön meg a király kísérete is. 27-én érkeznek Budapestre külön udvari vonattal a nagykövetek, különvonattal az osztrák miniszterek és a reixrát küldöttei. Az udvari személyzet már 24-én Budapestre jön, Brukk-Királyhidán át, ugyancsak különvonattal. A személyzet, loállomány, hintók is 24-én érkeznek Kelenföldre, a honnan a déli vasut pályaudvarára viszik a különvonatokat, hogy ott történjék a kiszállás és kirakodás. A királyi párt hozó különvonathoz most először fogják elhunyt királyunk termeszkocsiját hozzacsatolni.

A főváros az ünnepen.

A tanács *Bárczy* polgármester elnöklésével ma rendkívüli ülést tartott, a melyen a koronázással kapcsolatos kérdéseket tárgyalta. A királyi pár érkezése alkalmából a főbb utvonalakait földszitik, hogy a fogadtatás mennél impozánsabb legyen. Erre a célra ma a tanács a pénzügyi bizottság javaslatára 150.000 koronát szavazott meg. Elhatározta továbbá, hogy a királyi pár fogadására a pályaudvarra nagyobb küldöttséget menesztenek a főváros képviselőiben. Az udvarral a teljes udvartartás is leérkezik. Az udvartartás összesen nyolcszáz tagból áll, a kiknek ellátásáról a jelenlegi jegyrendszerrel fölszerelt élelmezői viszonyok mellett gondoskodni kell. A tanács elhatározta, hogy az ellátást a főváros veszi kezébe és a teendők elintézését a közéletmezési ügyosztályra bízta.

Végül elhatározta a tanács, hogy a koronázó menet megtekintésére két tribünt állított föl. Az egyiket a Disz-téren, a másikat a Tárnok-utcában a Baltaköz előtt lévő térségen. Az előbbin 750, az utóbbin 550 hely legyen törvényhatósági bizottsági tagok és hozzátartozóik részére, a fönmaradó helyeket pedig a vidéki törvényhatóságok tagjai között osztják szét. A tribünök föllállítása és díszítése 70.000 koronába kerül s a tanács egy hely árát 70 koronában állapította meg. A tribünök belsejében fűtött büffé, melegedő-helyiségek fognak rendelkezésre állani. Azok a hírek, a melyek szerint a közönség a délutáni órákig helyét el nem hagyhatja, nem felelnek meg a valóságnak, mert a nézőközönségnek szabadságában fog állni, hogy a menet elvonulása után tetszése szerint távozhassék.

A koronázás díszöltözetei.

Már csak két hét választ el bennünket a koronázás napjától és ezért a bizottság a legaprólékosabb részleteket is pontosan kidolgozza. Most kerül sor a *diszruhák* kérdésére is. A magyar kosztümök szinte kizárólagos ismerője *Nemes Mihály* festőművész kapott megbízást, hogy a fölmerülő problémákat megoldja. Fölkerestük a művészt otthonában, a ki a készülő tervekről a következőket mondotta:

— A koronázásra aránylag kevés új ruha készül. Ennek az oka elsősorban maga a háború, de meg kevés időnk is volt az előkészületekre. Egy díszmagyar elkészítése még a normális időkben is legalább hat hétbe kerül, a mostani viszonyok között még több időre lenne szükségünk. A millenium idejében egy esztendeig dolgoztunk, most csak öt hetet kaptunk. Nincs ember, a ki ilyen rövid idő alatt elkészíthetné a ruhákat, a mikor az anyagot sem lehet megszerezni. Nagyobbára azokban a díszmagyarokban fognak fölvonulni a résztvevő urak, a melyekben már a milleniumi ünnepségeken is résztvettek. 1896-ban sok kosztüm készült a főurak és a törvényhatósági tagok számára. Ezeket a ruhákat most fölfrissítik, de előkerülnek az I. Ferenc József koronázásakor használt kincset érő díszek is. A mostani koronázáson minden a régi metódus szerint fog lezajlani, de redukált keretben. A bandériumok néhány emberre zsugorodtak össze. A vármegyék a főispánnal és az alispánnal, valamint egy zászlóvivővel és két huszárral képviseltetik magukat.

— Uj kosztüm egyáltalában nem készül?

— Mindössze Pest vármegye készített csatlósok számára két ruhát. Kuruc huszárok lesznek kék-sárga színben, Pest vármegye színeiben. A ruha igen értékes. Fejér vármegye szintén a kuruc-korból vette a kosztümöket zöld és sárga színekben. Székesfehérvár már I. Ferenc alatti nemesi fölkelés korabeli díszruhákat csináltatott kék és vörös változatban. A zászlós urak közül *Szechenyi Emil* Mátyás király korabeli díszöltözetben fog megjelenni kék és sárga színekben. Az udvarhölgyek majdnem mind új ruhát csináltattak, részben *Zrinyi Ilona*, részben *Thököly Éva* és *Bornemissa Anna* ruhái után készítették el a kosztümjeiket. A XVI. és XVII. századbeli viselet szerint tizenkét mintát csináltam.

Igen természetes, hogy a színek minden esetben változnak.

— Milyen lesz a koronázási herold?

— Ennek a ruhának az elkészítését *Bánffy Miklós* gróf fentartotta magának. Még azt sem tudom, hogy ezt a szerepet ki fogja betölteni. Valószínűen egy kamarás. A díszöltözet mindkét oldalán Magyarország címere fog ékeskedni, buzogányt visel a kezében kettős keresztrel, kalpagján piros-fehérvirágokkal. Lóháton csak igen kevesen vesznek részt az ünnepségen. Mindössze a zászlós urak és a vármegyei küldöttségek zászlóvivői.

— Kulturtörténeli nevezetességű ruha mindössze három lesz. Az egyik *Eszterházy Miklós* gróf tulajdona. Mátyás király gyönyörű mentéje vörös-arany brokátból, ibolya színű alapon arany és színes virággal, zsinór futtatással. *Sztáray* gróf díszmagyarja a második, a melyet őse már *Mária Terézia* királynő koronázásakor viselt. A harmadik *Oláh Miklós* birtokán van. Egy XVI. korabeli dolmány-színes perzsa-brokátból.

A koronázó domb.

— A törvényhatóságok küldöttségei.

A budai Szent György-téren emelendő koronázási dombra Magyarország valamennyi törvényhatósága küld egy láda földet a törvényhatóság egy vagy több nevezetes helyéről. A belügyminisztériumba eddig a következő törvényhatóságok küldöttek földet:

Veszprémmegye Péthpusztáról, a hol a honfoglaláskor *Huba* vezér először jelent meg a vármegye területén, a *Csatárhegyről*, a hol Szent István Kupa vezért legyőzte, a veszprémi várhegyről, a mely Szent Istvántól a török időkig nevezetes szerepet játszott, *Szentkirályszabadja* községből, mely egyik legrégebbi Árpádkori telep község, *Szentgál* községből, a nemes királyi vadászok helyéről, *Várpalota* községből Mátyás várkastélyának kertjéből, *Nagyvázsony* községből *Kinizsi* várából, *Enying* községből *Enyingi Török Bálint* kastélyából, *Zirc* községből, mely a magyar keresztény kultúra egyik legősibb telepe, *Berhida* községből, a hol Rákóczi országgyűlést tartott;

Sárosmegye I. és II. Rákóczi Ferenc fejedelem és *Sárosmegye* örökös főispánjainak emlékéhez fűződő történelmi nevezetességű helyekről, nevezetesen *Zboró* vára, a zborói várkastély és várkapolna területéről, valamint Rákóczi száz hársfája alól, mint I. Rákóczi Ferenc kedvenc tartózkodási helyéről, továbbá a *naansárosi* várkastély alól, mint II. Rákóczi Ferenc fejedelem szomorú elfogatásának színhelyéről;

Mármarosmegye a huszti vár omladékaihoz tartozó területről és a mostani háború ideje alatt még inkább történelmi nevezetességűvé vált *Tatárhágóról*;

Szlonok-Dobokamegye a cserhalmi ütközet helyéről;

Hunyadmegye a Hunyadiak ősi várának földéből;

Árvamegye Árva-várából;

Hevesmegye történelmileg legnevezetesebb helyéről, az egri váról;

Nyitra megye a nyitrai várhegy bástyájáról, valamint a *Pálffy* grófok bajmóci várkastélyában levő sokszázados Rákóczi-hárs alól;

Beszterce-Naszódmegye a Hunyadi-várhegy földjéből, a melyen egykor Hunyadi János kormányzó, *Besztercei* gróf vára állott;

Békésmegye a történelmi műemlékként fönfartott gyulai várom udvarából, a mely vár a magyar állam fönnállását annyira veszedelmezető török támadások idején sokáig az ország védőbástyája volt;

Hontmegye a drégelyi váról;

Liptó megye a Felvidék történetében nagy szerepet játszó *Likava* várának legfelső udvarából;

Zólyom megye a zólyomi vár területének talajából;

Szabolcs megye a Guthi-apátság romjainak területéről, a nagyállói régi vár, a kisvárdai vár, a nyirbatorai református templom, a vajai vár és a nyiregyházi *hősök temetője* területéről;

Turóc megye *Znió* vára alól, a hová IV. Béla a tatárjárás idején menekült;

Trencsén megye a jelenleg romokban heverő, de hajdani fénykorában több magyar király által is meglátogatott *Trencsén* vára nagy udvarának földjéből;

Szatmárnémeti szabad királyi város a *Vécsey* ház udvaráról, a hol a szatmári békét aláírták;

Bereg megye *Zrinyi Ilona* és *Rákóczi Ferenc* munkácsi váról.

*Nagybecskerek*ről jelentik: *Torontál* vármegyét a király koronázásán *Dellimantics Lajos* dr. főispán.

A koronázási ünnepélyek

alkalmából a fővárosi közönség szíves figyelmét felhívjuk minden vesztély (elvétség, lopás stb.) ellen szótó

ékszerbiztosítási társaságunkra.

Európai Áru és Podgyászbiztosító Rt.

Telefon 21-89. Budapest, V., Eötvös-tér 2.